

Лино Алдани
Другият бряг

– Да направим така, господин Еджуърт. Кажете ми едно трицифрено число.

– Трицифрено число ли?

– Да, независимо какво. Може и двуцифрено, ако искате. Изобщо изберете си едно число между едно и хиляда.

Брус Еджуърт погледна изненадано доктор Килпатрик, после смутено разпери ръце.

– Но... Това малко ме затруднява, така веднага. Не зная, бих могъл да кажа 248 или 715. Вие какво ще кажете, докторе? Може ли 715?

– За мен е много добре – каза доктор Килпатрик. – Значи 715. А сега една буква от азбуката, моля.

– Една буква от азбуката ли?

– Да, господин Еджуърт. Необходима ми е и една буква от азбуката, независимо коя. Хайде.

– Да кажем „м“ тогава.

– О кей! М–715.

Доктор Килпатрик се приближи до таблото на магнитния селектор, завъртя копчето и екранът веднага се оцвети в бледа и студена виолетова светлина. После натисна бутоните на таблото.

– Елате, господин Еджуърт. Субект М–715 ще се появи на екрана, можете да го гледате на спокойствие, колкото искате. Това е детска игра, достатъчно е само да задействувате механизма. За изместването в дълбочина не се тревожете: има автоматичен телеобектив, който ще поддържа образа на фокус.

Брус Еджуърт се приближи до екрана.

– Не виждам нищо – каза.

– Долу в дясно. Има скали и храсти, виждате ли?

– Да, но...

– Великолепен екземпляр. Вижте го, господин Еджуърт. Виждате ли го? Почакайте да увеличи образа. Ето сега включвам и звука. Вие дръжте едната си ръка тук горе, задействайте механизма само в случай, че субектът понечи да излезе от полезрението.

Сега *мамборът* се приближава предпазливо, има дълги рога и гъвкаво тяло, готово да отскочи при най-малкия шум на опасност. Сигнал до извора, той се спира и души въздуха. Застава неподвижен като скала до тънката струйка, която се излива във вдлъбнатината на сивите камъни, откроява се на фона на въздушния облак от дребни капчици,

обагрени с цветовете на дъгата.

Въздухът е топъл и тежък. Усеща се мълчанието на гората, притъпено от топлината на следобед: една подтисната въздишка, монотонна, като басовото шумене на морска раковина. Само цвъртенето на *угууга-та*, нацакали по поляната, нарушава от време на време тишината.

Мамборът все още стои неподвижен, продължава да души въздуха, упорствува да натопа муцуната си в кладенчето. Зад храста от *арамриш* младият Удо прави нетърпеливо движение. После се решава, но дори не успява да опъне напълно лъка: *мамборът* прегъва дългите си крака в светкавичен скок, стрелата улучва скалата, на около два метра отдясно на животното, което вече е побегнало. Излишно е да се надява на втори удар. На Удо не му остава друго, освен да се опита да го преследва. Той знае добре, че когато *мамборите* бягат по неравен терен, понякога могат да паднат и си счупят крака.

Удо се втурва надолу по склона, избягва острите скали, които се подават от земята, ускорява темпото, но плячката му убягва; сега *мамборът* галопира по тревист терен, мек и равен и скоро набира голяма преднина.

Разочарован Удо се спира. Целият е в пот, сърцето му лудо бие, а слънцето го заслепява. На края на гората има сенчеста зона, където подхват леки бризове. Под огромните листа на *караноата* Удо меко се отпуска, търкулва тялото си във влажната трева, ляга по гръб. По-късно, когато лудешкият бяг на кръвта се е успокоил и въздухът вече не гори в гърлото и гърдите му, Удо тръгва с бавни стъпки по горската пътека – един изумруден тунел, който се разтваря в дъното, където тече реката. Лоа е там на брега, наведена над малък огън, и стиска в ръце дълга кокалена пръчица, на чийто край е нанизана риба. Силната миризма на печено месо достига до Удо, макар и срещу вятъра.

И друг път е виждал жената на същото това място, но винаги я е избягвал без определена причина. Но сега Удо нетърпеливо се приближава, като стъпва тежко по тревата, за да привлече вниманието ѝ. Лоа застава неподвижна, дори когато Удо се приближава дотолкова, че почти докосва рамото ѝ. Извива леко глава: хвърля му един загадъчен поглед, изпълнен с учудване и задоволство.

Удо не я плаши: той е почти юноша, висок и мускулест, но без онзи агресивен пламък, който просветва в очите на мъжете от нейното племе.

– Гладен ли си? – пита жената, свеждайки очи.

Удо промърморва нещо, смръщва нос, раздразнен от аромата на рибата, която се пече върху пламтящите въглини.

– Ти си Лоа, нали? Лоа от племето на Арк.

Жената не отговаря. Тогава Удо се ядосва.

– Какво правиш тук? – казва със сух глас. – Твоите хора са там долу, отвъд голямата гора. Какво правиш тук сама, на брега на реката?

Лоа му подава пръчицата с димящата риба. После става, изминава малкото разстояние, което я дели от брега, суети се около един кол, забит под водата. Измъква кош, пълен с риба.

– Виж! – възкликва. – Аз ги налових.

Бръква с ръка в коша. Рибата, която изхвърля на брега, подскача като обезумяла. Удо побързва да я спре с крак. Така времето тече спокойно и щедро. Удо и жената са все още до огъня, хранят се унесени един до друг, от време на време се поглеждат в очите, влажни и дълбоки.

После Удо казва:

– Днес изпуснах плячката на косъм. Беше най-големият и най-хубавият *мамбор* в гората. Но един ден ще го хвана, ще го занеса на твоите хора и тогава ти ще дойдеш с мен, ще се върнем тук да ловуваме и да ловим риба, и ти ще спиш винаги до мен. Докато белите ангели не ни извикат на другия бряг, в истинския рай.

Удо и Лоа. Сред зелените и сини клонки невидими стъквени птици чуруликат неспокойни. Реката тече бавно, величествено, високо горе кръжи *угуа* в небето, там, където оранжевото слънце сияе силно.

– Доволен ли сте? – попита доктор Килпатрик, като спря апарата.

Брус Еджуърт се обърна бавно, с празен, замаян поглед. Накани се да промърмори нещо, но докторът го прекъсна.

– Повярвайте ми, по-добро от това не можехте да изберете. М-715 е наистина великолепен екземпляр. А сега елате с мен, господин Еджуърт. Трябва да извършим някои формалности. От тук, моля.

– Послушайте ме, докторе. Аз...

– После, господин Еджуърт, после.

Доктор Килпатрик го хвана за ръка и го поведе по коридора, чиито стени бяха облицовани в леденобяла пластмаса.

– Заповядайте – каза, като отвори вратата на един светъл кабинет.

Еджуърт влезе, съпротивявайки се. В кабинета, права до една внушителна метална картотека, стоеше жена.

– Това е доктор Илейн Биксби.

И като се усмихна едвам-едвам, той уморено се отпусна в креслото пред бюрото.

– Виждам, че вашият личен картон е вече попълнен – каза докторът, като почукваше с писалката по масата. – Добре. Другите документи също са в ред. Трябва само да подпишете ето тук, в долния край, господин Еджуърт.

Брус Еджуърт удостои само с поглед небесносиния формуляр, който докторът беше поставил пред него. Хладно поклати глава.

Доктор Килпатрик се усмихваше смутено. Младата жена изправена до него също се беше изопнала, показвайки смущението си.

– Нищо няма да подпиша – заяви Еджуърт с твърд глас. – Имам намерение да замина колкото се може по-скоро, разбирате ли? Вашата компания ме излъга непочтено.

– Вие се шегувате, господин Еджуърт.

– Никак не се шегувам. Вашият рекламен диплян съвсем не се скъпи на информация, дава дори най-незначителната. Но в него не се споменава най-важното...

– Какво е то, господин Еджуърт?

– Че *киндусите* не са животни, а хора. Това вашата организация никога не е казвала.

– Достатъчно! – прекъсна го хладно доктор Килпатрик. – Или приемете, или се отказвате. В положението, в което се намирате, всякакъв разговор ми се струва излишен. Това е формулярът, който трябва да подпишете.

Еджуърт внезапно стана, пламнал целият.

– Казах не, никога няма да подпиша. Вие сте убийци, ето какво сте. Убийци.

Беше почукала леко. Няколко дискретни удара по металната врата. После беше влязла с високо вдигната глава, приличаща на скулптура, с предизвикателен бюст, облечен в твърде тясна блуза от трико. Беше поставила синята папка върху масичката от плетени тръстики до дивана, беше седнала, кръстосвайки крак върху крак. И когато той, сякаш разтърсвайки се от летаргичен сън, се беше приближил, за да се отпусне мързеливо в другото кресло, Илейн бе започнала да говори, най-напред тихо, почти шепнешком, после все по-разгорещено и убеждаващо.

Еджуърт я наблюдаваше ту начумерен, ту видимо отегчен.

– И така, искате да си заминете колкото се може по-скоро – казваше д-р Илейн, насочвайки към него показалеца си в жест на шеговита заплаха.

Еджуърт кимна в знак на съгласие.

– Извинете ме, господин Еджуърт, но аз не ви разбирам. Или точно разбирам и ценя вашата чувствителност, но въпреки всичко не мога да одобря вашето решение. Вие сте предприели това дълго и скъпо пътуване, а също и доста мъчително. Да пътувате от Земята до тук, до Игея, с всички магнитни бури, с които е осеян пътят... Защо искате да се откажете точно сега?

– Казах не. Аз не знаех, че *киндусите* са хора.

– *Киндусите* ли? Грешите, господин Еджуърт. За втори път твърдите това наистина неоснователно. *Киндусите* са животни, уверявам ви...

– Да, животни, които говорят. Аз ги чух, скъпа госпожице. Не разбрах нито една сричка, вярно. Но фактът, че те говорят точно така, както и ние, си остава.

– Това не означава нищо. Делфините също говорят, но въпреки всичко си остават животни. А кучетата? Не е ли същото нещо с кучетата? Дори и кокошките и воловете са способни да общуват със себеподобните си, науката вече е доказала това с абсолютна точност. И тогава? Ще трябва ли заради това да се откажем от печеното и пържолите? Господин Еджуърт, вашите скрупули наистина ми се струват прекомерни.

– Може би. На мен пък ми се струват преувеличени вашите зоологически сравнения. Преувеличени и успокояващи. Следих отблизо *киндусите* посредством екрана на магнитния селектор. Видях много добре, че техният вид е поразително човешки, чух ги да говорят, видях ги да използват огъня, видях един мъж и една жена, които се обичаха...

– Повтарям ви, че те не са хора. Освен това няма нито Конституция, нито закон, който да ги признава за такива.

– Естествено! Тази планета принадлежи на Игея Къмпани. За вас, които сте я окупирали, е само едно колониално владение, един развъдник, който експлоатира с всички средства на техниката. Наистина не ви липсва цинизъм.

– Моля ви, господин Еджуърт. Моментът не е подходящ за такъв разговор. Още повече, че като индустриалец, като крупен индустриалец, най-малкото вие можете да отричате предимствата на свободната инициатива.

За един миг Еджуърт остана объркан. Погледът на жената беше явно провокиращ, едно явно предизвикателно държане от позициите на недостъпна висота.

– Вие се отклонявате, госпожице – опита се да отбие нападките. – Не е необходимо да има писан закон, за да считаме за хора индивиди,

приличащи по всичко на нас.

Илейн Биксби се усмихна. Зъбите ѝ бяха изключително равни, бели и гъсти.

– *Киндусите* са животни – повтори тя с отсъстващ глас, почти отделийки сричките. – Вие трябва да свикнете да приемате човешкия им облик като чиста случайност. Хайде, хайде, господин Еджуърт. Ние сме тук, за да ви помогнем, а не да ви лъжем.

Еджуърт подскочи:

– На вас ви плащат, за да ми говорите по този начин!

Смущението на Илейн Биксби продължи само част от секундата.

– Разбира се, че ми плащат. Но ако Игея Къмпани беше, както вие намекувате, една нечестна компания, аз не бих приела техните пари. Аз също си имам скрупули, господине.

Еджуърт стана бавно, отиде до голямата стъклена врата, която водеше към градината. Остана дълго време мълчалив, обърнал ѝ гръб.

– Не ми харесва начинът – каза после сурово, като продължаваше да гледа навън.

– Моля?

– Тази игра с трите цифри. Не ми харесва.

– Една формалност, господин Еджуърт. Предпочитаме да оставим избора на случайността, вие ме разбирате.

– Да... Но защо трябваше да присъствувам посредством екрана? Онази сцена... Тя е още тук, запечата се тук вътре, не мога да я отпъдя от очите си. Наистина ли беше необходимо да видя *киндуса*? Да наблюдавам движенията му, да разбера интимните му чувства? Кажете ми.

– Клиентът има това право. Вие вече сте платили капаро. Преди да внесете останалата част, справедливо е да видите стоката.

– Разбирам. Но въпреки това...

– Вие прекалявате, господин Еджуърт.

Доктор Биксби напълни една хартиена чаша с вода и потърси нещо в джобовете си.

– Вземете това – каза, като му подаде едно хапче заедно с чашата.

– Какво е това?

– Успокоително.

Сега Еджуърт се движи като сомнамбул, прави цяла серия от машинални жестове, очите му се въртят на всички страни, за да избягнат очите на Илейн. Взима чашата, поглъща мъчително хапчето. После отново се обръща, челото му почти докосва стъклото, едната му ръка барабани по пластмасовото крило на вратата.

Илейн стои зад него, много близко, той почти усеща дъха ѝ на врата си, лекият ѝ и вълнуващ парфюм. Ако иска, може да се обърне и да я притисне в прегръдките си. Неподходяща мисъл, съвсем неоправдана при тези обстоятелства.

Мълчанието е смуцаващо, непоносимо. Еджуърт преглъща мъчително.

– *Киндусът*... – прошепва с отсъстващ глас. – Как ще го намерите? В гората ли ще го хванете?

– Не, господин Еджуърт, *киндусът* ще дойде тук сам. Още докато е съвсем млад, монтираме на всеки екземпляр по едни механизъм... Е, малко е дълго да се обясни. Става въпрос за един микроскопичен приемател, голям колкото монета. Всеки *киндус* носи по една ето тук – казва д-р Биксби, като посочва мястото на тила си близо до ухото – скрита под кожата и настроена на индивидуална дължина на вълната. Достатъчно е да се изпрати сигналът...

– И *киндусът* ще се подчини? Какво го подтиква да дойде?

– Да кажем инстинкта, господин Еджуърт.

Отново продължително мълчание. И отново този парфюм, който тласка ума към непрестанно отлагане и съгласие. После Еджуърт усеща лек натиск. Това е ръката на Илейн, поставена на рамото му.

– Господин Еджуърт...

Мек, привлекателен, гласът на жената пречупва и последната съпротива.

– Утре... Всичко ще бъде готово за утре вечер. Нашата техника е много напреднала, вие ще бъдете в отлично състояние само след двадесет и четири часа. После ще трябва да останете една или две седмици под контрол, но ви уверявам, че тук на планетата Игея няма да се отегчите, построили сме висящи градини и великолепни басейни. А ще бъда и аз, за да ви правя компания...

– Как мина, Илейн?

– Както обикновено.

– Подписа ли?

– Не още, но е въпрос на минути. Оставих синия формуляр в стаята му. Изпратете някой да го вземе, да кажем, след половин час.

– Труден тип, нали?

– Напротив. Веднага отстъпи. Всички са еднакви, д-р Килпатрик. Знаят много добре, че не биха могли да оживеят, ако им

трансплантираме черния дроб на треска или бърбреците на пантера. Знаят го, но когато видят *киндусите*, се чувствуват задължени да разиграят комедията.

Доктор Килпатрик се усмихна.

– Но този Еджуърт изглеждаше твърдо решен, да се откаже. Как успяхте да го убедите, Илейн?

Доктор Биксби повдигна рамене.

– Черният му дроб е изгнил, болен е от рак. Ще умре след шест месеца и той го знае, само на четиридесет години е, страшно е богат и има голямо, огромно желание да живее. Не ми бяха необходими много думи. Господин Еджуърт беше убеден още преди аз да отворя уста.

– Добре – отбеляза доктор Килпатрик. – Вие се погрижете за хирургическия апарат, а аз ще разпоредя да повикат веднага *киндуса*.

Той се приближи до радиоселектора, натисна на пулта комбинацията, отговаряща на кода М-715, после рязко включи веригата на катодния осцилатор.

В същия миг младият Удо се спря. Силна и нежна звукова вълна се вля в мозъка му и той тозчас забрави лова, *мамборите*, огньовете на своето племе. Дори и образът на Лоа избледня и се разтвори като в мъгла. Удо се затича: в дома на белите ангели, там долу, на другия бряг на реката го чакаше по-голямо щастие.

КРАЙ

© 1971 Лино Алдани
© 1983 Гергана Калчева-Донева, превод от италиански

Lino Aldani
L'altra riva, 1971

Сканиране, разпознаване и редакция: Огнян Пешков, 2006
Редакция: Mandor, 2009 (#)

Издание:

Лино Алдани. Затъмнение 2000. Роман и разкази. Първо издание.
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1983
Библиотечно оформление: Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев
Рисушка на корицата: Текла Алексиева

Lino Aldani. Eclissi 2000
Giovanni de Vecchi Editore, Milano, 1979

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2715>]